

Prispevki gimnazijskih ravnateljev

UDK 373.5(497.4Ljubljana)(091)"1991/2021"

1.05 Poljudni članek

Prejeto: 6. 8. 2021

Mag. Ciril Dominko,

Nekdanji dolgoletni ravnatelj,
sedanji direktor Gimnazije Bežigrad

Gimnazija Bežigrad od osamosvojitve do danes

Bežigrad Gymnasium from independence to today

Zadnje tridesetletno obdobje Gimnazije Bežigrad se začneja z njenim preimenovanjem iz Srednje naravoslovne šole Ljubljana. Bolj kot sprememba imena je seveda pomembna spremenjena vsebina vzgojno-izobraževalnega dela v šoli, vendar v tem primeru sprememba imena pove vse. Z osamosvajanjem in rojevanjem nove države se je končalo obdobje usmerjenega izobraževanja, v katerem jo je naša šola kar dobro odnesla, s tem ko ji je bila zaradi dotedanjih dobrih rezultatov dela z dijaki na področju matematike in naravoslovja dodeljena v izvajanje naravoslovno-matematična usmeritev kot glavna in kot dodatek še rudarsko-geološka usmeritev, ki je zaradi majhnega vpisa v nekaj letih ugasnila. Na temeljih glavne usmeritve se je začel razvijati program gimnazije, ki je za začetek začel pridobivati prej močno pogrešane vsebine in predmete iz družboslovja in humanistike ter večji poudarek na tujih jezikih.

Z nastankom nove države so se v življenju naše šole začele dogajati hitre in obsežne vsebinske spremembe in posledično obsežne materialne in kadrovske spremembe.

Leta 1990 je bil šoli v izvajanje zaupan program mednarodne mature – naši šoli in II. gimnaziji Maribor kot prvima v bivši vzhodni Evropi – in leta 1992 je bila izvedena prva uspešna mednarodna matura. Uvajanje tega programa, pri katerem poteka pouk v angleškem jeziku, je bilo pomembno z več vidikov. Prvi in najpomembnejši vidik je bilo praktično spoznavanje zahodnega šolskega sistema s strani naših učiteljev, ki so se tako za vsebinsko kot jezikovno področje pripravljali na izvajanje tega programa v Angliji. Mnoga spoznanja in didaktika so bili preneseni v delo na naši šoli in v relativno kratkem času širše tudi v slovenski prostor, posebej z uvedbo splošne mature v Sloveniji, ki je bila prvič izvedena

1995. Drugi vidik je bila nekakšna prva mednarodna primerjava naših dijakov in naših učiteljev, ki je bila zelo pozitivna in nam je dala nov zagon.

Po osamosvojitvi, ko so začele države odpirati svoja predstavništva v Ljubljani, na slovenski trg pa so vstopila tuja podjetja, se je pojavila potreba po vrtcu, osnovni šoli in srednji šoli, kjer bi se lahko izobraževali otroci tujih predstavnikov in tudi otroci naših diplomatskih predstavnikov v tujini, ki so se predhodno izobraževali v tujini. Tako je leta 1994 nastal na naši šoli še oddelek mednarodne šole za tujce. Od tega leta naprej izvajamo v mednarodni šoli dveletni program Middle Years Programme, zatem pa še dveletni program International Baccalaureate Diploma Programme, kjer imamo nacionalni oddelek in oddelek za tuje dijake. Oboji zaključijo program z mednarodno maturo.

V materialnem smislu je bilo pozitivno, da se je naša država odzvala tudi v tem smislu. Tako je šola na začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja pridobila zaradi mednarodne mature nov prizidek. Širitev je omogočila izvedbo gimnazijskega pouka, ki je do tedaj potekal dopoldne in popoldne, samo v dopoldanskem času; to je bila ogromna pozitivna vsebinska in organizacijska sprememba, ki je veliko prispevala k dvigu kvalitete vzgojno-izobraževalnega dela na šoli.

Kmalu zatem, leta 1995, je dobila šola prepotrebno novo veliko telovadnico s šestimi vadbenimi enotami in smo lahko prvič v celoti izvajali program športne vzgoje v telovadnici. Dve leti zatem je šola pridobila še sodobno in prostorno knjižnico s spremljevalno amfiteatrsko predavalnico in multimedijško učilnico.

Tudi materialne razmere za izvajanje pouka, kar se tiče učilnic in učil, so bile v tem obdobju zelo dobre. Precejšen del opremljenosti je izhajal iz naravoslovne usmeritve, ko je bila v osemdesetih letih šola zelo dobro opremljena z učili z domačega in tujih trgov, prav tako pa s specialnimi učilnicami za pouk naravoslovja in računalništva, na področju katerega je bila industrija v Sloveniji v svetovnem merilu zelo uspešna. Za ilustracijo primer, ki se je na naši šoli zgodil leta 1995, ko je šola v okviru programa mednarodne mature izpeljala seminar in delavnice za učitelje iz 50, v glavnem evropskih držav. Dan pred dogodkom sem popeljal po šoli regionalnega vodjo tega programa, ki se je hotel pred dogodkom prepričati o tehničnih možnostih in naših sposobnostih za izvedbo dogodka, in mu razkazal prostore in tehnične možnosti. Dobesedno šokiran je ugotovil, da smo na področju opreme za pouk naravoslovja in računalništva in spremljajoče opreme za vsebinsko in tehnično izvedbo pouka (knjižnica s prej omenjenimi dodatnimi prostori – takrat še v gradnji, fotokopirnica ...) daleč pred zahodnoevropskimi šolami. Posebno pa je bil navdušen nad položajem predmeta športna vzgoja v slovenskem nacionalnem programu in možnostmi njegove izvedbe na naši šoli.

Zaradi širitve programa šole in poučevanja v tujem jeziku v mednarodni šoli se je v tem času na šoli povečalo število predvsem mlajšega kadra.

Od sredine devetdesetih let so bile na šoli vzpostavljene materialne možnosti in tudi v vsebinskem smislu vsi programi, ki jih šola izvaja še sedaj. Mnogi učitelji in vodstvo smo z izkušnjami pomagali pri postavitvi splošne mature v Sloveniji, prav tako pa tudi pri postavitvi slovenskega šolskega sistema v smislu sodelovanja pri nastajanju pravilnikov, ki so in še urejajo slovenski šolski sistem,

pri sistemu vpisa v srednje šole, prav tako pa tudi pri vsebinskem delu slovenske šole, ki se zrcali v učnih načrtih.

Zaradi velikega števila nadarjenih dijakov, ki se v vsem tem obdobju vpi-sujejo na našo šolo, smo se sistemsko lotili dela z nadarjenimi dijaki, da lahko še naprej razvijajo svojo nadarjenost na področju znanja, kulture, umetnosti in športa. Pri rednem pouku zato dijakom omogočamo, da se vpišejo v oddelek z zeleno usmeritvijo, ki je lahko matematična ali pa nadaljevalni pouk kakšnega tujega jezika. Izven pouka pa skrbimo za dejavnosti tako na šoli kot širše na držav-nem nivoju, kjer dijaki lahko pokažejo svojo nadarjenost. Rezultati potrjujejo kakovost našega prizadevanja in dela. Če je veliko število zlatih in diamantnih maturantov splošne mature stalnica, se naši dijaki tudi odlično izkažejo na držav-nih in mednarodnih tekmovanjih iz matematike in naravoslovja, kjer so v mnogih slovenskih ekipah na mednarodnih olimpijadah dosegli odlične rezultate, med drugim kar nekaj zlatih medalj. Na šolo se je v vsem obdobju vpisovalo tudi veliko športno nadarjenih in akademsko dobrih dijakov, ki dosegajo odlične športne rezultate na državni ravni, v preteklosti predvsem v košarki za moške in ženske in v plesnih skupinah, sedaj na različnih področjih športa in šaha. Mnogi med njimi so predstavljali Slovenijo na olimpijskih igrah (na letošnjih olimpijskih igrah v Tokiu je zastopalo Slovenijo šest bivših dijakov naše šole). Od leta 2009 vpisuje šola dijake v športni oddelek.

Po letu 2000, ko je postala informacijsko komunikacijska tehnologija (IKT) pomemben pripomoček pri izvajanju pouka, smo se sistemsko lotili izobraževanja učiteljev za uporabo te tehnologije specifično pri pouku. Tako smo vzpostavili šolsko mrežo in že zelo zgodaj širokopasovno povezavo s spletom, učitelje pa opremili s prenosniki. Leta 2008 in 2009 smo opremili vse učilnice z računalniki in interaktivnimi tablam. V tem času smo razvili lastno aplikacijo, ki je nadome-stila klasični dnevnik in redovalnico, in jo, že večkrat modificirano, uporabljamo še sedaj. Pred dvema letoma pa smo vse interaktivne table zamenjali z interak-tivnimi zasloni. Kot da bi slutili, kaj nas čaka v lanskem in letošnjem letu, ko je bilo treba izvajati pouk na daljavo oziroma hibridni pouk za dijake hkrati v šoli in doma. Ob vsej prej opisani opremi nismo imeli pri tem nobenih težav.

Nadstandardna opremljenost šole je velika zasluga naših staršev že mnogih generacij, saj starši mesečno že od leta 1988, ob zavedanju pomembnosti izo-braževanja, prispevajo šoli denarna sredstva v šolski sklad, iz katerega je na šoli financiran velik delež nadstandardne opreme in učil, prav tako pa tudi nagrajeva-nje izstopajočih dijakov po šolskem uspehu in uspehu na tekmovanjih iz znanja in športa in ne nazadnje tudi solidarnostna pomoč socialno šibkim dijakom pri plačljivih šolskih dejavnostih.

Na šoli se je zaradi velikega zanimanja dijakov za vpis takoj po letu 2000 pojavila velika prostorska stiska zaradi premajhnega števila splošnih učilnic, specialnih učilnic in kabinetov za učitelje, ki je vsako leto večja. Leta 2008 smo že pripravili načrte za prenovo in dograditev šole, ki smo jih leta 2013 in 2016 modificirali, vendar do realizacije zaradi pomanjkanja sredstev na državni ravni še ni prišlo. Sedaj se je začel tudi vpis v mednarodno šolo povečevati in pred

dvema letoma smo prvič po letu 1994 vpisali dva oddelka v začetni letnik. Spet smo sprožili problem prostorske stiske in rezultati, glede na dosedanji potek reševanja tega problema, kažejo, da bomo verjetno letos začeli priprave in leta 2023 zaključili gradnjo prizidka k šoli. Pridobili bomo nekaj učilnic, kabinetov in zelo pogrešano gledališko dvorano.

Kaj nas čaka v prihodnjih letih? Na državni ravni pričakujemo velikokrat obljubljeni in prestavljeni reformo gimnazijskega programa, ki od vseh šolskih programov še edini ni bil reformiran. Verjetno se bo to kmalu zgodilo tudi zaradi novih izkušenj in védenja pri poučevanju v okoliščinah, ki jih je ustvaril novi koronavirus. Na ravni naše šole pa izziv zaradi menjave generacij učiteljev, ki so prišli v velikem številu na šolo nekaj let pred osamosvojitvijo.

Naša vizija za delovanje v prihodnje ima trdne temelje v dosedanjih uspehih naših dijakov. Verjamemo, da bomo tudi v prihodnje pripravljali dijake za uspešno nadaljevanje izobraževanja, jih vzgajali v pokončne, samozavestne, kritično razmišljajoče in socialno čuteče posameznike, ki bodo poznali vrednost znanja in učenja ter zaupali vase in v svoje sposobnosti.